

מדינת ישראל
משרד החינוך

מערכת שידורים לאומית

שיעור מולדת – חברה ואזרחות -כיתה
ג'

נושא השיעור: הסביבה שלנו משתנה כל הזמן
עם המורה: ניר לביא

נא הצטיידו במחברת וכלי כתיבה.

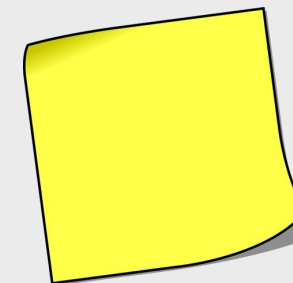
מה נלמד היום?

להבחין בין שינויים שהאדם עושה לבין שינויים בגלל כוחות הטבע.
להבין שישנם שינויים מתוכננים וישנם שלא.
להבין כיצד השינויים משפיעים עלינו ומשפיעים על סביבתנו.
נענה על השאלה: מדוע מתרחשים השינויים?

מה להביא לשיעור?

מתחילים בכיף

מתבוונים מה משותף
לתמונות?

מה אנחנו כבר יודעים?

אנחנו יודעים שאת הסביבה

שמקיפה אותנו, אנו מכנים

"סביבה טבעית" אזורים

שכמעט ואין בהם

התערבות של בני אדם

מה אנחנו כבר יודעים?

היום נבחין בשינויים המתרחשים בסביבתנו:

שינויים שאנחנו יוזמים,

שינויים שהטבע יוזם עבורנו

וכיצד הם משפיעים עלינו הן

בסביבה הציבורית

והן בסביבה הפרטית.

עכשיו לומדים

בסביבה שלנו קורים
שינויים כל הזמן..
בונים בניין חדש.

חיטבו על השכונה
שבה אתם גרים או
על היישוב שבו
אתם גרים, אילו
שינויים התרחשו
אצלכם לאחרונה?

בסביבה שלנו קורים
שינויים כל הזמן..
לפני שבוע היה
חורף ועכשיו.. אביב

תרגול

בשיר: "גן השקמים" שכתב יצחק יצחקי, מתוארים
שינויים שעברה העיר תל אביב.
במהלך השמעת השיר והקרנת המילים, כתבו
במחברת

מה היה בה ונעלם ומה נבנה בה במקום?

היום השקמים נעלמו ואינם -
רק שלט את שמם עוד מזכיר,
כמה ציפורים וספסל מיותרם
ניצב בליבה של העיר.
ומושך הוא אליו, כשהערב יורד
ונושרים מן העץ העלים,
קבצן מן הרחוב או הלך בודד
או זוג צעירים אוהבים.

כן, זהו, כן, זהו...

גן השקמים

מילים: יצחק יצחקי לחן: יוחנן זראי

גדלה תל אביב מסביבה פרוורים
הכל בה תוכנן ונבדק.
נבנו בה כבישים נשכחו השקמים
והלבין אז ראשם מאבק.

הכל כאן נבנה בקצבו של הדור -
חנויות ובתי שחקים,
אך רק אם נפנה מבטנו אחור,
ניזכר בשקמים ירוקים.

כן, זהו, כן, זהו...

היה היו כאן פעם שקמים,
חולות מסביב וגם נוף.
העיר תל אביב של אותם
הימים
היתה בית בודד על החוף.
ויש לפעמים נערכו ישיבות
מתחת שקמים אז בצל,
וליד העצים צחקו הבנות
וענו בזמרה: "הי ילל".

כן, זהו, כן, זהו,
זה גן השקמים.
היו גם כאלה
אי אז בימים.

נבנו במקום:

פרוור (אזור מגורים)

כבישים

חנויות

בתי שחקים

היו בה ונעלמו:

שקמים (עצים)

חולות

נוף

בית בודד על החוף

מדוע לדעתכם האדם משנה את סביבתו?

כדי ליצור סביבה נעימה ונוחה יותר לחיות בה, לבנות בתים, כבישים, ולהתאים למצבים החדשים שנוצרים עם הזמן.

ממשיכים לתרגל

ציירו במחברת טבלה, כפי שמופיעה כאן ומיינו את השינויים לפי הקטגוריות: **שינויים מעשי ידי האדם / שינויים בגלל כוחות הטבע**

שינויים בגלל כוחות הטבע	שינויים מעשי ידי האדם

רשימת השינויים: בניית בניין, בניית גן שעשועים, שיטפונות, סלילת כביש, עונות השנה, התפרצות הר געש, הצפות, התקנת

צנרת

שינויים בגלל כוחות הטבע	שינויים מעשי ידי האדם
שיטפונות	בניית בניין
עונות השנה	בניית גן שעשועים
התפוצצות הר געש	סלילת כביש
הצפות	התקנת צנרת

כן

האם אנחנו יכולים למנוע את השינויים מעשי בני אדם?

רעש, פגיעה בסביבה
הטבעית, אולי יכרתו
עצים ואולי יהיו פחות
פקקים, נוחות.

כיצד ישפיע
עלינו
סלילת
כביש?

לא

האם אנחנו יכולים למנוע את השינויים של כוחות הטבע?

חסימת דרכים,
הרס של ציוד
אישי וציבורי.

כיצד ישפיעו
עלינו הצפות
שיטפונות?

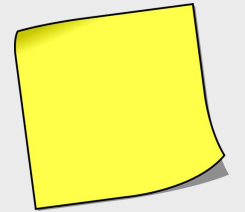
מסיימים ומסכמים

שינויים מתרחשים בכל רגע ובכל מקום. ישנם שינויים שאנחנו בני האדם יוצרים אותם, לעיתים הם טובים ומשפרים את איכות חיינו ולעיתים לא. ישנם שינויים בגלל כוחות הטבע וגם הם לעיתים טובים לנו ולעיתים מסכנים אותנו. לא כל השינויים צפויים ומתוכננים וכדאי להבין למה הם מתרחשים ואיך אפשר לייעל אותם 😊

משימה לסיום:

קחו דף ורשמו בו שינוי שהייתם רוצים שיקרה:
אישי/משפחתי/בית ספרי.. בכל תחום שתבחרו.
שמרו את הפתק ופתחו אותו במועד שתבחרו.

מדינת ישראל
משרד החינוך

תודה שצפיתם בשידור

הופק עבור משרד החינוך ע"י מטח